

DÜSEVNI LISZT

Mészecsne verszke novine.

Podgovorni reditel: LUTHÁR ÁDÁM v Püconci.

Pom. reditela: Fliszár János i Kováts Stevan
v M. Soboti.

Lasztnik i vödávnik: Prejkmurszka evang. síniorija.

Cejna na leto 20 din., edna numera 2 din.

Rokopiszi sze v Püconce májo posilati.

Naprejplacsilo gorivzeme vszáki ev. dühovnik i
vucsitel.

Lutnera recsi.

Bogá iscsem.

(V ev. dröštvi goriprecstêla goszpá Jarnevicsojca.)

Od Luther Mártona je nikák pítáo: „Zakâ csiní Bôg doszta táksega, steroga zrok prerazmiti je nemogöcse?“ „Oh tô je nê velka falínga“, odgovori on, csi mí vsze neprerazmimo i zapopádnoti nemremo, vên on niti nescse. naj mí známo nyegova naminyávanya. Kak je tô Petri pravo: (Jan 13 36 v.) „Stera jasz zdaj csinim, tí zdaj nevês, ali szledi vsze prerazmis. Teda vsze lepö, na csiszto szpoznamo, ka szí je te dober Bôg, kak verno i milosztivno djao z-nami, no csi szo nász vdárci, 'zaloszt i szükésine doszégnole. Tecsasz sze zagvüsno tröstamo, ka on ni nasega têla, ni düse pogübiti nedopüsztí, nego tak ravna sztávo naso, da nam tak ta húda, kak ta dobra v-edno na dobro szlú'zíjo.“

„Mí blödni ni toga právi zrok nevêmo datí, kak sze pobüdí vu nasi lampaj gucs, kakda je tô, ka ednoga csloveka glász telko jezere szveklo csújejo i ka mí z-nasimi ocsmí ôzdalecs rázlocсно licojno vídimo i ka je pred ocsmí nasimi, tiszto vsze szveklo szmo mogöcsi razpoznati; i ka krúh, jêsztvina i pítvina, stero mí vszáki dén v'zívamo vu nasem têli v-krátkom vrêmeni sze kak obrné na krv i meszô!“

„Csi tak vszákdanésnyim málim, drövnim dugoványom zroka datí nemremo,

kakda szmêmo tak blödni sze k-oblákom prizdigávati, i ober Bo'ze viszikoszti, bívoszti, vôle modrúvati, geto je vsze eto bogme pred nasov blödnov pámetjov nezapopádnyeno.“

„Szvétí Hiláriu na tô gledöcs má eden rezen govor: Zadovolimo sze i nebrigajmo sze zatô, ka nevêmo kak sztojímó z-nasim têlom, ali ta Bo'za znati zgányamo. Tô je pa bogme vsze zaman i tak známo obhoditi, kak on plezec pecsíne, steri sze poskali, dolí szpádne v-globocsíno i sínnyek szí zviné. Záto je nájbögsi tanács: poszlúhsajmo, ka nam rêcs Bo'za právi i nyé sze drúzmo, ár je ovak vez nas trüd zobsztonszi, vez nase delo je zaman, v-kvár príde i 'znyim vréd sze pogübímo.“

„Eden blödnik je edno pôt pítáo:“ „Gde je bio Bôg prvle, kak je nébo sztvôro?“ Na stero nyemi je szv. Ágoston odgövero: „Szam vu szebi.“ Gda je pa on escse nadale modrúvao, nyemi je Luther Marton naszledüvájöcs erkao: „za boj-dikaj modrúvájöcse düse je sztvôro pekel.“ Szledi pa etak nadaljávo: „kak je Bôg vsze sztvôro, je i 'ze povszud nazöcsi i dönok nindri nê, ár ga jasz z-mojov pámetjov zapopádnoti brezi rêcsi nemrem: ali vu rêcsi ga zagvüsno náidemo, ár je i v tô szam szebé vjedíno 'Zidovje szo ga náisli v Jerúzalemi vu szvetini (Exod. 25/17. v.). mí vu rêcsi i vu veri, vu krszti i vu Krisztusovoj vecsérji; pôleg nyegove

szvetloszti i visoszti sze pa nindri nenájde.“

„Jáko velika miloszt Bo'za je bila vu sztárom zákoni, da je Bôg v-ednom sztálnom meszti li bio gori náideni, tô je tô na onom meszti vu szvetini, pred sterov szo molili, kakti nájobprvim v-Siloni i Sichemi, potom v Gibeoni i naszlédnye v-Jerúzalemi vu cêrkvi“

„Tô szo szledi grki i ti ovi drúgi poganje túdi drúgacsili; szvojjim bolvanom szo na gvüsní mészta; cerkvi pozdignoli, kakti v-Efzusi Diáni, Apollói v-Delphii i t v. Ár gde Goszpodin Bôg cêrkev pozdigne, tam za nyôv i Satan precí gori posztávi edno kapêlo. V-tom szo túdi izraelitance ponarájali, ka kak je szvetina okmicsana bila, tak szo i ona mészta, gde je Satan dello szvoje odgovore pl. v-Dephii i v drúgi mészta; túdi, szo je okmicsili. Tak je Satan nasega Bogá vekivecsen ponarejács, liki opica, stera vsze drúgacsi, ka vídi.“

„Ka je szvetina kmicsna mogla bidti, toga razlo'zenye je tó, ka sze Krisztusov orszóg jedíno li po rêcsi i po veri i ovak nikak nê i nindri nemre gori nájdi i zapopádnoti.“

Cérkevna krónika.

V-tekôcsem szeptembra mészeci sze je doszta znamenitoga, na gori zamerkanye vrédnoga pri-petjá dalô naprê pri nasoj szv. evang. cêrkvi.

Ka je ednoga pobo'znoga híznoga pára, vu Bôgi vöpreminôcséga Kühár Ferenc i tüvárisice Kolosa Judke od Bôga nabüdjeniva, szrdcá naminyávanye bílô, da szvoj máli hram z-zemlis-csem navküp na osznávlanye szíromaske decé, naj sze vu nasoj szvétoj veri potrdjávajo i gorirasztéjo, porôcsita, sze je vu iméni Bo'zem szpunilo. Szeptembra 15-toga sze je ôdpro Evangelicsanszki deacski dom, (E. D. D.) eto pôt je sesztéro vucsenikov vzéto gori (za vecs nega zdá escse meszta) za volo gimnáziuma vcsenyá i szvoje vere potrdjávanye.

Dúznoszt je bila tó nase szv. materé cêrkvi 'ze z-zahválnosztí proti tima preminôcsima pobo'znima porocsiteloma. Nyidva szta nê záto nihála szvoj hramék na tak szvéti cíl evang. gmajni, ná vnyem pofal cêni árendáse dr'zi i ná árenda gmajnszke dohodke povéksáva i léhsi nyé kotrigam ono bremen nosziti, stero szo popravici proti szvojoj szvétoj materi cêrkvi tak dúzni nosziti, nego nihála szta za toga volo, da od sôle dalecs bodôcsi ev otroci v-nyem meszto dobíjo i v-nyem sze szvétoj nasoj materi cêrkvi za hasznovite kotrige osznovéjo vó

Bojdikaj cslovek je, bojdikaj bi bila nasa ev cêrkev, csibi porocsila (testamális) nebi zdr'zála i

Podlízstek.

Vsze je dobro, csi je konec dober.

Právi i hamisen d'zünd'z.

Alfa i Omega.

— Postüvani goszp. direktor, nász szo gmajnarje tak poszlali, naj szi preberémo, kak de sze nam vídlo. Ali tó je nê odeberánye, da szamo eden jeszte pred nami. Mi mo ráj brezi skolnika sli nazáj domô, ali nam pa náj dopúsztiyo szi zebati: *mi sze menimo z Pókovcsari.*

— 'Ze szte zamüdili — odgovoríjo tê — nam szo 'ze rokô dáli!

— Tó je tó, ka je escse nê keszno — odgovorí z-krepkim glászom Gábor, szamo szem tó pravo, ka szi zmíszlim. Memba sze lehko zgodí, csi goszp. direktor dovolíjo.

— Jasz, moji priátelje, neszmmí privoliti. Nasi vorcanje nedopúsztiyo, ka bi prédnyi bili ti zádnyi. Tó bi kastiga bila na goszpon Máloga Lázára gledôcs, steri jus má k-prédnyemi meszti.

— Odsztôpim od toga jusa. Nescsem sze prisziljavati tá, gde me nevezemejo szrdcá gori. Premenim sze z-meszto, csi tak ka me Pákovcsarje scséjo. Tó je pravo Lázár, nemílo glédavsi na Pákovcsare,

— Tó nemremo dopúszti, lübléni Lázár — odgovorí direktor. Eti jeszte edno meszto pri ednom goszpodíni za híznoga vucsitela, létna plácsa 500 rãnski i cêloga leta sztrosek pri toj goszpodszoj familii.

Tó je uprav lépa szreca za ednoga pre-parándista, ali Lázár sze na tó nemre podati. On vküp 'zivé vu vársi z-szvojev betézasztov máterjov i málov szesztricov. Té odsztaviti niti na eden dén nemre; z-szebom ji pa k-tisztoj goszpodszoj familii pelati nemre. Nyemi szamo vesznícsko skolnikszto trbê i dober lüft, kama de z-szebom szvoje podporne pelao i nadale

vu 'zitek posztávila, tō je bila nyé dŭ'znoszt proti tīma preminōcsima, tō je csákala od nyé bo'za i szvetszka právda.

Veszélo nā bode záto szrdcé nase, ka szmo za tak krátke csasz zadōbili sze vcsakati on blá'zeni dén, v-sterom szmo nasega nepozáblenoga prijátela, Kühár Ferencza szvéto 'zelénye vu 'zitek posztavili.

Dŭ'znoszt nasa je bila escse sze poszkrbeti za evang. vucseníkov vucsenyé z-cérkevne sztráni tŭdi. Prémocsna i vu obilnoszti szvetszki dobrōt plavajōcsa kath. cérkevna oblászt je na iszti dén za 50 kath. diákov obravnala szvoj diacski dom. Nē szmo nyim nevoscseáni, dober szōszed sze radŭje, csi nyegov szōszed v-rédi dr'zi szvojo nyivo, ár z-zbo'zne nyive sze prēk preglodi i na nyegovo to skodlivo, nehasznovito szāmen. Ali té csin, ka szo toga dōma ravnanje barátje vzéli prēk — szī nē brezi zroka mámo premislávati, ár vu premi-nōcsi vrēmenaj szo nasi drági ocsáci vnogo teskoga pregányanya mogli za vere szvoje od tē netrplívi szpráviscs pretrpeti i mámo sze bojati odtoga, ka tē nevugodni gosztjé pá vōvtégnejo szvoje vláke i mrēze vu nasoj krajíni nalovlenyé nedŭ'zni dŭs nasega vadlŭványa.

Glaszno kričsí k-nam kath. D. D. ino nász osztro opomína, naj neglédamo szamo v-kri'z v-nádra zdjáními rokámi, — necsákajmo, da bi nam pecseni vrábel zleto vu lampe — nego sze szkrbmo za vucsécso mladézen, bojdimo napomōcs

onim, kí szvojo deco z-tak velikími sztroski vōnamēnijo vcsiti, ponŭdmo prilíko, da dobroga talen toma szíromaska deca sze more vōnavcsiti za dŭhovnike i vucsitele, káksi zmenkanye 'ze v-eti csaszaj gorécs obcsŭtiti szmo prisziljeni — i ka mámo escse naprisesztno csakati?!

Isztina, ka sze náidejo zdá prizacsétki ogrízávci, spottlívci okōli nász, kí sze norcsárijo, poménsávajo, ár sze pri vszáksem szvétom deli náidejo nepriátelje — vēm szo i toga nábole szvétoaga na kri'z rázpili, kim je nyegov szvéti cíl napōti i nazádevi bio.

Komi je té Deacski dom? Modrŭjejo níkáki. Szíromáke mo vcsiti dáli za goszpōde? Tak je malo delavcov — i nemremo dr'zine dobiti? Tim drŭgim sze nevidí máli zacsétek, vecs bi jí trbelo notri vzéti, náimre deklíne. Ti drŭgi sze spotárno oszmejavajo, ka mo prē kommuniste osznávlali tam, oni bogme nedájo ednoga filēra na té cíl. To prsesztno je vu Bo'zi rokáj i vszákō dobro delo je máli zacsétek melo. Vu zacsétki je i krsztsanszka szv. m. cérkev mála bila. Ali tō edno je gvŭsno, ka bi zanami 'zivōcse pokolénye, csi mí nika nebi zdá csinili, nam lēhko na ocsímetalo, etak govorcse: „Nasi ocsevje szo vidíli pogŭbelnoszt, stera je naso vero premágala, vidíli szo, ka brezi dŭhovnikov i vucsitelov posztánemo i dōnok szo na toga odvrnénye nika nē csiníli.“ — Viste nasi ocsáci szo nakeliko naprēvidōcsi bíli, gda je víse 100 lét nē bílō eti v-Prēkmurji niedne

sze szkrbo za nyé. Edno málo gnezdō, szamo li tak veliko, gde do oni trijé meszto meli.

— Jasz sze zadovolim z-Pákoskím mesztom, na stero rad prívolim, csi me szrdcá gori vzemejo.

I znōva je nemíto glédao na kizíloga obráza Pókoske prezbitere, med sterim je dírektor k-oblōki sztōpo i doj szī je zbriszao zōcsi edno tesko szkuzo.

— Pa nyim mí níti trétji tao nemremo dati, dober goszpōd, kak bi pri onom goszpōdi dōbili. Jeli szo vidíli nas pozváni lísz? Eti ga májo i naj racsúnajo!

— Jasz nemo racsúnajo; ka jeszte, tō jeszte. Pítanye je tō: jeli me trbē?

— No csi je 'ze tak príneszao sors — múvijo oni — alí ka naj nede z-mēsave vu deli; ár mí szamí vu szebi plácse povísati níti z-edním krajcarom neszmimo. Mi szamo za tō sztojímō dobri, ka ka eti szpíszano jeszte, tíszto tŭdi notri príde.

— Tō je tō ednáko trbē gŭcsati, pregovorí te drŭgi prezbíter — tíszto je tŭdi nē vsze tak,

kak tam popiszano jeszte; ár pēldodenem 20 ránski sze v-séjní razmí.

— Pa pod 20 keblōv szprotolēsnyim tŭdi nē trbē gyecsmena razmíti vsze, nego ovész tŭdi.

— No pa píscsance tŭdi nedávajo radi! Tíszto szo szamo goszp. sínjōr tá príteknolí z-níkxi indasnyi sztári matrikulámbov.

— No pa víno je tŭdi nē popravíci 4 akōve, nego szamo 3 stŭce od vszákoga goricsnoga vértā, steri szo sze 'ze tŭdi poménsali.

Pa escse tŭdi onō vzemi

— No szamo níhájte, postŭvani príatel — mednyega vszecsé Lázár. Naj bode — ka bō — tō bō. Sztrēho i eden falácsec krŭha mí pa lí dáte, naj ga razdelim z-máterjov i z-málov szesztrov.

— No té 'ze bō. Vē szmo nē poganye.

— Bogme szte pa nē jáko vréli krsztsanye — je zácsa kárati dírektor. Doj bi sztrgalí z-etoga plemenítoga mladénca kapŭta escse i tonájzslédnyo gombo, z-sterim on szebé i szvojo famílio odéva. Pa csi bi nyemí sztō telko dáli — bi ga lí nebi obílno darŭvali. Nepoznaté vŭ

evangelicsanszke cêrkvi i sôle. V-Nemes-Csoó szo posilali szvojo deco navcsenyé, steri gda szo odtisztec domô prisli, szo eti domá vcsíli krajine deco na kátekizmus, na verenávuk, cêrkevne i mrtvecse peszmi popêvati. Tak je osztála gori nasa szv. vera, vu vrêmeni pregányanya.

Tak mí tüdi naprêvidôcsi mámo bidti. Medvecsími diákmi csi li eden bode popolnoma pri-právlen, szmo sze 'ze nê zaman trüdíli, niscse nasz nemre potvárjati z-nemárnosztjov, ka nemáramo za szvoje vere naprêidénye.

Evang. D. D. sze je 15-toga septembra ôdpro. Hvála ná bode plemenitoga szrdcá darovnitelom Kühár Ferenci i nyegovoj tûvárísici Kolossa Judki. Bo'zi blagoszlov ná obszéde te *Evangelicsanszki deacski dom!* Mí evangelicsanci sze pa neszpozábmo, ka odtoga dôma viszi nase postenyé. Csi de cveo i odraszek bode meo té E. D. D. postenyé de mêla i vera nasa evangelicsanszka i 'znyôv vréd tüdi mí, kakti nyéni naszledníci, ali csi pa szpádne . . . teda nam na 'zgajôcso szramoto bode naveke.

Tô jedíno lübéznosztí szpráviscse szvoje náprvle mí moremo podpérati. Dobrevolne dári ná-pobéra vszáka gmâna. Ná sze ni eden nepotegúje na sztran, *Bôgi dá napôszodo*, sto z-dobre vôle dá szíromákóm. Ali trôstamo sze, ka na ete szvétí cil prineszé szvoj dár vszáki szlovenszkoga roda evang. cslovek, v-sterom sté kráji szvéta i kaksté dalecs od szvojeja rodjenjá meszta 'zivé.

Nájbole pa csákamo i proszimo pomôcs od v-Ameriki 'zivôcsi verebratov nasi.

Darila sze ná Fliszár Jánosi sinyôrszkomí pênezniki v-Murszko Szoboto Prêkmursko Bankó poslejo.

* * *

Drúgo znamenito pripetjé je v-etom mészeci nôve orszacska vláde (kormány) ôsznov. Té násztaj, ka krajine nase vszi trijé poszlanci (követjé) k-vláde podpérajôcsim sztrankam szlísijo: Radics, Klekl, Siftár i Dr. Korosec, ki je nasega szôszednoga kraja roják, je vere i návuka *miniszter*, ki more i zagvüsno tüdi pozna nase razmere, csi ji kak nyegovi prehodníci nescse z-krívimi ocsámi glédati, sze vendar szmêmo trôstati, ka de sze v-Prêkmurji tüdi 'ze ednôk deníto. Té nôvi miniszter szo v-ednoj okrôznicí 'ze goripôzvali gmâne, ná notrizglászijo: *Jeli je vkrâ vzéta od nyi verszka (gmajnszka) sôla, ali nê? Kakse 'zelénve ali to'zbe májo gmajnarje na solé gledôcs? Zagvüsno doszta 'zelénva i escse vecs to'zb príde pred goszp. Minisztra. Ali ni eden národ nema vendar véksega zroka sze tó'ziti, kak mí prêkmurszki evangelicsanci; nieden je nê nateliko obô'zani i obtézeni líki mí. Verszke nase solé szo nam z-szilov vzéli, stero je v-nébo kricsécsa nepravica, návékxa szila proti szlobodscsini, nad sterim sze vszáki rázmeti i pravico lübécsi cslovek zburka vu szrdci. Vê'm szo nê záto pozdignoli evangelicsanci z-velkimi sztroskmi*

drágoga d'zúnd'za vrêdroszti. Ví vise ceníte nevolno gla'zojno, kak pa právi gyémánt. Ví z-laktom méríte csloveka,

Potom sze pa k-Lázari obrnovsi ercsé:

Ná idejo zdá 'ze tak, lübléni moj szin Lázár. Bôg ji zagvüsno blagoszlovi i dá on nájem, steroga vam mí dati nemremo. K-szebi ga je obíno i z-ocsinim kúsom odpúsztó.

— Vam pa, postüvani Velike vészí poszlancóm z-ednim vônazvêsztim, ka pôleg vorcanov nasi Velikoga Gábora potrdíti vu csészti nemrem, nego szamo zacsasznoga skolnika.

— Nika nedene, naj ga szamo dobímo! Csasznoszt pri nász do szmrti trpi.

— Líki, csújte goszpoda — právi Gábor vôné na dvoriszi Velikevescsaróm — tô je zdá to nájvékse pítanye, kama mo sli obêdivat jeli: v-*Pipagyujto*, ali pa v-*Bôgómér*? Meni je bár vsze edno; ár vu obema mam dúg, Notri lehko pridemo, ali vö me nepúsztijo, dokecs neplácsam.

— Nika sze naj nesztarajo, goszpon skolnik, mámo mí pêneze, dámo nyim naprê.

— Tô 'ze vídim, ka z-csednimi lüdmí mam delo. Szamo ka edna falinga itak jeszte. Csi me tü bár vöpúsztijo, da plácsam, várajo me ti drúgi i doj me zasztávijo, sterim szem dú'zen. Edna pô't bi bíla zaoszlobodjénve: kelko je tiszte zemlé, kelko? 60 plúgov? I ka bí no-szila árende? Kak szte pravli 5-6 rajnski za plúgom?

— Tô szmo szamo záto pravli, naj oszlepímo sôle korôno. Dájo radi za nyô 10-15 ránski tüdi. Dam jasz szam tüdi.

— Dobro je, sztojí pogodba! Jeli sze vze-mete za méne v-porok, kim szem dú'zen?

Tô nede potrêbno, ár jasz polojno árende naprê vö plácsam 'ze dnesz eti v-*Pipagyujto* ostaríji.

— No hvála Bôgi — zdá szi 'ze lehko odehnem. Hodmo tak vu Pipagyujto!

Lázár je tüdi edno prosnyo meo k-Pókoscsaróm: mater i szesztrico níti na eden dén nemre na szébe zaniháti, nájbolejo tak dobri,

i trüdi gori szvoje verszke solé, ná nyé drüge vere deca z-tühimi vucsitelmi obszédejo, nego ná nase osztánejo, nasa deca sze vcsijo v-nyih, po szvoje vere vucsitelaj. Zdá pa tühinszki, kukujce plod vö sztízka z-gnêzda szvojega, lasztivno mladézen naso.

Kelkokrat csüjemo tó rêcs; „gori szmo vász oszlôbodili“, csi bi z-tém z-prvési nasi verszki i düsevni szlobodscsin szamo polojao meli, bi vervali.

Ka bode právo, goszp. Miniszter, vsze k-tomi te zevcseni szvét, ka zdá da szmo pod szlovenszko oblászt posztávleni, gda pod tó oblásztjôv zivôcse vszako plemen szlobodno nûca szvoj jezik vu soláj, szamo li vu tjédni v-4 vöraj szo dúzni sze dr'zâvni jezik vcsiti, szamo li mí vend szlovenye tó neszмимо vu szvojem maternom jeziki csiníti? Szamo li mí szmo v-tom z-szilov prekrát-seni; szamo li nas jezik, steri má szvojo vecs sztô lét sztaro literatúro, pizátelsztvo, z-tühim nerazmetim jezikom zametávajôcs mantrájo, prisziljávajo nevolno deco, ná nerazmi, ka sze vcsi, ná otôpíjo nyi nedúzna szrdcá, da sze nevcepi vu nyé pobo'znoszti obsütênnye, nego tópo, mrzlo osztáne proti vszemi dobromi i odürjáva, stero je szvéto i visnye. Zdá da szmo k-nasim tak zvánim bratom, k-szlovenszkomi plemeni prikapseni, neszмимо szkoron vu szvojem materszkom jeziki sze „Ocsa nas“ vcsiti i moliti v-sterom szmo cseresz jezero lét szlobodao vcsíli i Bogá dicsili.

V-szlovenszkoi dr'zâvi je nê szlobodno szlovenszki vcsiti záto, ár eden netrplívi národ, steri doszta jôcse za szvoji, pod drúgov oblásztjov odnász znábídti pod bôgsimi razmerami 'zivôcsi bratov preplodjenja volo tak míszli, ka szvoje komaj za edno prgíscico bodôcse plemen z-nami de povék-sati szpodoben i nász od ocsákov vere od tûhi i k-szebi zavrné. — Zagvüšno sze pa on prvle, kak sze tó zgodi, znamivréd vu vékso prepaszt v-toni!

Goszpon Miniszter, odkoga je znáno, ka szo pobo'znoga, jákosztnoga, globokoga verszkoga obsütênnye i dobrovolnoga, krsztsanszke lübézni punoga szrdcá môt, ki sze navdüsáva, csi more drúgim na mir i zadovolnoszt szlüziti: sze szmêmo trôstati, da ete barbarizem preprávjio i Prêkmurszki evangelicsancov dvôje glavno 'zelênnye szpuníjo, tó je tó, da nase verszke solé nazáj dobímo i vu nyé za vucsenya jezik nas materni vendszlovenszki jezik posztávíjo!

Mí kí szmo do etiga mao k-dobrim solam bilí navajeni, vu düsi vtagajôcs glédamo, ka vu soláj od leta do leta nakeliko nazá idejo, brezi zevcsenoszti rasztéjo gori deca nasa, nakeliko zaosztánejo vu ti bôzicsni, vu verenávuka vcsenyê, stero ga nászhaj i szád de zagvüšno kommunistvo i Bôga tajenye prvle szledka. Ali pa vsze tó záto csiníjo tak znami, ár tak míszlíjo, ka je nerazmeto lüdsztvo, nezevcsene podlo'zance lézi ravnati i navüzdi dr'zati? Példé nam ká'zejo, ka

naj poslejo po nyega dvôja kôla, na edni de szi tápelao szvoje málo pohístvo, na ovi pa oni trijé.

— Tó je 'ze falinga, mój goszpon. Brezi znánya vézsi nyim tó obecsati nemremo.

— Csi je tak, te neposlite. Teda szi foringo morem goríveti.

* * *

Trí léta je preteklo 'ze tá od tisztoga hípa mao. V-tom vrêmeni sze je vöpokázalo, stero je právi d'zúnd'z i stero hamisen. Lázár sze je vu vesznicskom lüfti, pri primernom gíbanyi v-téli okrêpo i vödöröszaó. Ali escse bole je zraszlo postenyé nyegovo. 'Ze v-prvom leti sze je visziko vöpozdnigola nyegova sôla od drúgi vu krajni bodôcsi sôl. Stero szo dühovnik, sinyôr i solszki inspektor csüdívajôcs previdíli i zadovolnoszt szvojo pred vszêmi z-radosztjôv glászili. Tak je bilô. Pákoska sôla je bila prva vu cêloj krajni.

— Velki kincs szte dôbili — priátelje vu etom mladénci — szo je opominali — na tom

bojdté, da kak nájdú'ze naj privasz osztáne. Ali gmajnarov eden tao je escse itak 'zalúvalo onoga fíticsa, steri je 'z-nyihovi rök k-prestímanim Veliki vcsesarom odleto.

— Dönok je naprêvalón, od nyega velike vézsi skolnik.

— Moji priátelje — odgovorí sinyôr — tisztí je nê vrêden, ka bi etoga mladénca sôlincov reménnye odvêzao, Tisztí je szamo do csasztno tam, i csi de sze dúze tak oponásao, za edno leto de mogao odídti odnut.

— Hm — hm — tak bi isztina bila, ka szo goszp. direktor pravli, ka mí nepoznamo právoga d'zúnd'za . . . I nika je je bodati zácsalo, ka szo szi tak neszmileno 'znyim djáli. Ka szo nateliko szkresili — te tak obôzani, nevolen pozváni liszt!

— No kuma, nazáj dámo tak, kak je popiszano.

— Lázár je lepô zahválo, kak je sega senk zahválíti, no csi sze ga je dosztájalo i nyegovo je bilô pôleg bóze i szvetszke právde i pravice, ali on bi od szébe nigdár nebi 'zelo

tô nosztaj! Mogôcse je nikim, ki nam húdo
'zelêjo, tô bio nyihov cil, ali zdâ gda nase
krajine trije poszlanci szo k-oblászti prisli vládo
podpérajôcsimi sztrankami: sze szmêmo trôstati,
da sze nase pravicsne 'zelê poszlûhnejo i mi
sze nebomo tak ravnali, kak podzajéti národ,
nego kak bratovje oblászt vu rokáj dr'zécsi
mili bratov szvoji.

Bogá iscsem.

Eden csúden pôtnik je sztano pred menom,
V-vecserásnyem mráki, v-vecséri meglenom.
Dúgi vlaszjé szo 'mi doj vizili v-ocsi,
Velke brazdé bilé na cseli i lici;
Vu cêla znásanyi niksa velka 'zaloszt
Kmicnoszt razlejála, stera mi je szrdcsnoszt
Na tájémánye pobüdüla k nyemi.
K-meni sztôpi erkôcs: »Daj mi pocsinoti!«
Krotko szem glédao csloveka ômurnoga:
„Szedi szí doj, pôtnik i povê mi, kama?
Gdetá je tvoja pô i kak dugo hodis,
Med nemirovnimi sztopáji szvét brodis?»

Brs sze gori zglédne, vüsztá na gucs odpré
I etak govóri: „Dúga pô me 'zené,
Stero szem obhodo — ali ocsi na szen
Tecsasz doj nezaprém, dokecs ga nenáidem.
Nepriđem k-pokoji, dokecs nepoiscsem

tô. On je niti prosziti nê vüpaó. Pa bi jáko
rad nika meo.

Z-velkoga veskoga pásnika bi eden máli
falácsec rad proszo nê szebi, nego za cepics-
nyek. Zdâ da szo v-tak dobrom nágibi gmaj-
narje, de probao. Tak je proszo naj nyemi bole
dájó meszto ponüdjene zemlé z-pásnika
eden kükél.

— Dámo nyim goszp. vucsitel tô tüdi,
vise ovoga.

Lázara szrdcé sze je genolo v-prszaj vu
radoszti. Obsüto i dobro je znao zaká?

Vsze szvoje szlobodno vrêmen je tam nü-
cao, Kopao—prekápao je nesztanoma.

— Bôg drági, ka fundáliva té skolnik tam?
Pitajo edem drúgoga gmajnarje.

Za trí lêta szo 'ze vidli ka je fundálivao,
gda je vszákóej famílii 25 lêpi cepík dao na
szpômenek; ár sze je v-tisztom leti odszelo z-
Máloga Pákosda. Odpelali szo ga Velke vészi
gmajnarje, ki szo v-tê trê létaj za doszta prílike
meli sze sztrézniti i szpoznati szvoj hamisen
d'zúnd'z i korôno sôle.

Zvê, ka sze zgôdilo: — Bogá szmo zgúbili!
Zmésani vu récsi, zburkani v-poglédi, —
T neszrecesen cslovek, vidim te 'ze, kak szí.
Miltivanya vrêden. Brezi govorênya
Szedi pôleg mêne, mrák i meglô gléda.
Vu globokom szrdci szí zdâ tesko zdêhne,
Popádne palico, hitro z-meszta sztáne.
Sztávlaó szem ga szdca, milo dobrovolno:
„Dober pôtnik, boj tü, más méhko posztelo.
Do gojđne pocsívaj, vu miri prebívaj.
Sto sté szí tí jesztes, v-meszti dobrom szí, znaj,
Otávis sze eti — ozdrávis vu miri.“
„Bogá iscsem“, ercsé i zacne dale idti.

Preteklo je leto, liki e'n megnyene.
Kak ednôk, en vecsér pri poszvêti zvêzde
Vu mirovnom szrdci, kak sze k-szne pripravlam:—
Te 'zalosztén pôtnik posztáne pred menom.
„No“ — prezovorim ga, — zdrav bojdi priáteo!
Jeli szí najsao Bogá, koga szí tak iszkao?
Vktüpszpádne pred menom, britko sze mi t'zi,
Tužno mi vsze právi, kak szo lüdjé vrajzi?!
„Sô szem najprve vu palacse vizike,
Stere szo plavale v-lêpoj précimbi vsze.
Vandrao szem pri sztáre zemlé bôgecaj vszê,
Miszlivsi vu szebi: tü jeszte náhitrê,
Med zmôznimi, sterim je vszáká minuta
Puna radoszti; — i steri recsi bôga
Millio dús krotki, ki szo nyim naszkocsní,
V-mární szvetszki dobrôt szo do gúta puni,
Na sztotine rédiyo národom pravdé;

Málim Pókoscsarom sze je pa szpunilo
indasnye 'zelénye: meszto Lázara szo dôbili
Gábora, od steroga je escse i dneszdén
gláva boli.

— Ejh kuma — gori zêhne rítar — csi
bi escse ednôk z-miloscse bo'ze zadôbo, ka bi
mi v-preparándio trbelo idti za vucsitela volo,
vszigdár bi na direktora zanihao. Prav li oni
poznajo d'zúnd'ze!

(Konec.)

Zakaj podpéram i sírim Düsevni Liszt.

Ár je vu vezdásnyem cajti tô jedini lísz, t
steri evangélicsanszke verníke opôti, krepí i
dalésnye vere brate blúzi k-en ovomi szprávla!

Ár podpéranje i rászirjávanye toga líszta
je vszákoga csloveka, steri szvojo cérkev lübi,
dúznoszt i prílo'znoszt!

Ár je tô nas lísz i nyega podpéranje od
drúgoga nemremo csakati!

Ki v'zívajo dobrôte vsze ete zemlé,
Blázensztvo grábijo z-lehkimi rokami.
Pri tē more bidti Bôg, ocsa nebeszki. —
— Miszlo szem, tūjeszte mōdroszt, jákoszt, vernoszt,
Lübēzen, dūh szvéti i práva pobo'znoszt!
Ka szem naisao prinyi? Bojdikâ nicsesztnoszt,
Gízdoszt pa nadúhtoszt i gnūsno hotlívoszt!

Gde ga tak mam náidti? Ah gvūsno vu cérkváj,
Vu klōstra hrambaj — vu tej szvéti mēsztaj
Je szkriti, blúzi pri oltári, predganci,
Gde vszákden aldūjo pobo'zni vernici!
Hodo szem k-popevom, glédao je porédi,
Ali tam je tūdi bogme nē vsze v-rédi;
Najsao szem med nyimi zadoszta povóli,
Kí szo za pēneze Bôga odávali!

Z-britkim teskim dūhom szem sze vkrâobrnó,
Milüvao vu szrdci delo tō odürno.
Hodo szem pri mōdri, pri szvéta zbrodjávci,
Pri piszátelaj kníg ino píszmo znanci, —
Ka szem pri nyi szkúszo? Li szebicsno dūso,
Nevoscsénoszt, gnūsznoszt, i szavjo tam naiso.
Práli szo veszēlo endrūgoga grinte,
Radüvali szo sze, csi je meo on brige;
Te'zili szo krōto szlabēse tūvárse,
Nē szo postüvali bōgse i prednyēse,
Grizli sze med széov, kak razbojnici divji —
Nē szem naisao Bôga, nega nyega prinyi!

Kama najdem zdâ tak? Pōbrao szem sze v-mesztó
Med lüdsztvo szirmasko, vu nyih hrambo prōszto.
Vido szem nevoló, velko szükesino.
V-potrēbsini lüdsztvo tak nezadovolno,
Steri szo nevolni od gláda kapali.
Vido szem mladēzen v-temnici véhnoti,
V-ōszmom leti pojba, v-deszétom deklino,
Pregrsztnolo sze mi, kak szem vsze tō vido!
Vido szem i mater, stera dēte szvoje
Nemilo vmorila to málo cecátje.
Vido szem i ocsó v dūsi zburkanoga,
Kí je vōprepravo familio vbôgo,
Nē szo meli jeszti i glád szo trpeii,
Ne je bilô vrédno, zakâ bi 'ziveli!
Kak tō csinijo z-nicsesztnov mlajinov
I z-nehasznovitov zobsztnszkov travínov.
Vkrâ szem sze obrno, nemre eti meti
Sztána, v táksem meszti: Bôg ocsa nebeszki.

Doj je nagno glavô — v-dlani szí jo je szkrio,
Dugo je tak osztao, jôkao sze i szkuzio.
Potom gori szkocsi, nanágli odíde,

Zacsne bēzati, nazâ sze vecs nezglédne.
Szlédnye recsí nyegve szo pred menom eti:
„Gdestékoli je Bôg! gor' ga morem náidti!“

ÁBRÁNYI EMIL (F. J.)

Ka je szmrt?

Piszao: Dr. POPP FILIP evg. sinyor v Zagrebi.
(Nadaljávanye)

Csi li kralūje szmrt nad vszém, ka je sztvor-
jeno, dönok nájvékso mōcs nad cslovekom má.
Szamo cslovek vídi i bojí sze szmrti. Szamo je
csloveki dáno znánye od „musz mréti.“ Ali vecs
nē. Csi szí li cslovek cēlo zemlō podvrže, vesz
nyegova mōcs, trūd i znánye pred szmrtjōv pre-
sztáne. Prōti szmrti je nē zraszlo vrásztvo. Niti
nikseféle znánye je do tegamao nē znalo nika
sztálnoga dati od szmrti i vméraya. Ka sze zgodí
notri vu szrdci i dūsi ednoga vmérajōcsega, tō
niscse nemre zgrūntati. Sto nyē je z-ōcsi vōcsi
v-obráz glédao, znâ ka je szmrt.

'Zoltárszki szpēvnik právi: gde je sto 'zivō-
csi, ka nebi vido szmrti? Szmrt je vszē nász ino
je vszém nam cíl, csi sze li ovak eden od drū-
goga lōcsimo. Nyé sze vszáki bojí, no csi sze
vszáki proti nyē pascsi. Ona nász ednōk vsze k-
szebi pozové. »Nikâ je nē tak sztálno szí premis-
láva *Tolstoi* — kak szmrt. Ona je sztálnēsa, kak
prísesztni dén, kak nōcs za dnévom, kak zima za
letom. Zakâ sze pripravlamo na prísesztni dén,
na leto, na zimo, ali na szmrt pa nē? Na szmrt
sze tūdi moremo pripravlati.

Vszáki znâ, ka more mréti! Ali gda, tō je
za vszákoga to velko pítanye. Ali dobro je tō, ka
ká je tō tak i nē nacsí. Sto nájmocsnéso volo
má, escse bi tiszti oszlabo i tūzen grátao, csi bi
znao dén i vōro, gda more vmréti. Tō je míli dár
nebesz, ka je bodōcsnoszt za csloveka szkrita. Mí
'zivēmo vküp 'zívimi, pa na takso formo, ka pôleg
vsze nesztálnosztí nasega 'zitka sze moremo csū-
titi tak, kak csi bi nasa szlédnya vōra escse
dalecs bila. Záto escse te prevecs velki betēznik,
ali sztārec itak máta vūpanye za ozdavlēnye ino
bodōcsnoszt. Zglédnimo sze malo okōlik 'zitka.
Ka dr'zí gori to betēzno, k-szmrti sze pribli'záva-
jōcso deklico? Ona scsé 'ziveti prēk krátkoga
szprotolētja, ona scsé notri idti vu leto 'zitka. Ka
dá vūpanye i batrivnoszt tomi na szmrt oszodje-
nomi hūdodelniki? On racsuna na pomilovanye.
Ka dá mōcs toj naveke betēznoj 'zenszki szvoje

bolezni prenásati? Vola za 'zítek, dokecs jo szmrt tá nevtgne. Pri vszé tē i pri priszdobni prípetjáj je 'zítka ládja escse z-niksim fantazera-nyem napúnenya. Ali od onoga megnenya mao, kak tá môcs illuzie lehne, je 'zítek vecs nepreno-szécsi.

Te návjéksi znák szmrti je poprécna bojaznoszt od nyé. Kak edna tēnya, stera sze obri ednoga zelénoga trávnika vörazpreszté. tak le'zi tá bojazen od szmrti nad vszakom cslovecsem szrdci. Ali kaksi zrok má tá bojaznoszt od szmrti? Sztem pítanyem szo sze doszta mantrali ti indasnyí môdri, brezi toga, kâ bi k-szvetloscsi príslí. Jeli je tō tiszta bívoszt, stera nema ni veszeljá, ni boleznosztí; ali pa míszeo: práh-pepél posztá-noti; ali pa kâ drúgoga? Te môder Aischylos je premislávao: ali bole, kak vsze drúgo, me 'zalosztí, ka *pozábleni bodem*. Pa zná bidti, kâ pozáblenomi bidti je grozno za tak velikoga csloveka, kak je Aischylos, ali za velki tao lúdi tō dōnok nemre bidti zrok bojaznosztí od szmrti.

Glávni zrok bojaznosztí je vszigdár eta mí-szeo: „Nemamo eti sztálnoga meszta“. Nindri szmo nē zagvūsani prōti szmrti. Kak edna groza té'zi tō nase szrdcé. Toj szmrti niscse nevúde; ona nasz vedno opomína na nicsesztnoszt 'zítka. Bojaznoszt od szmrti pri doszta lúdi má té zrok, kâ sze po szmrti escse vecs hūdoga bojíjo, kak nyim je pa 'zítek prineszao. Vnōgi escse na telovno boleznoszt míszlijo, csi je zadobí sztráh od szmrti. Ali jeli ji nemerjé doszta szploj nanágli; vnōgi z-poménsanov priszebnozstjov?! Jeli je opravicsana poprécna bojaznoszt od szmrti? Tolstoi na tō etak odgovorí: csi cslovek merjé — míszli on — posztáne eden drúgi, nōvi cslovek, ali sze pa vjedína z-Bōgom. Sterostécs sze zgódí, nikâ sze nemamo bojati.

'Zítek i szmrt szo szamo rodjēnya. 'Zítek je: naroditi sze za mrtelnoszt. Szmrt je pa rodjēnye, zacsétek ednoga nōvoga 'zítka. Szamo sto zarazmi szmrt, more zarazmiti 'zítek. Csi nebi bilō szmrti, te bi 'zítka tüdi nē csütíli, kak 'zítek. Szmrt, tō je oszvedocsenoszt, kâ moremo bidti odpozváni vszaki csasz, dá 'zítki szvoje znamēnye, pa ga pozdigne na veliko viszino.

Szkrivoszt szmrti je vszigdár prevecs prí-jéla zbrodjávajōcsega csloveka, pa szo vszigdár 'zeleli lüdjé odgovor na drúga pítanya tüdi, stera szo z-szmrtjōv vküpprikapcsena: ka bode z-nász ko szmrti? Jeli sze bodemo pá vidli? Jeli jeszte poga obri zvēzd, sto je szodec? Jeli moremo mí

nyemi racsún dati od nasega zemelszkoga tápot-rosenoga 'zítka? Ali pa z-vszege toga nikâ nega? Tá i priszpodobna pítanya szo od zacsétká szvétá mao obvzelá bojüvajōcse düse szvétá. Ali 'ze tá isztína, ka sze eto ziszkványe ino szpítáványe: ka bode po szmrti — vedno ponávla i jeszte, pa sze nescse vtisati, tō szvedocsi, kâ je szmrt nē konec nasega 'zivilēnya. Szaki cslovek záto vszebi noszi szvedocsilo nemrtelnosztí. Schiller vu szvojem „Vüpanyi“ nam právi nisterne globoke recsí: nē je vōtla, lascsíva noríja, szkázana vu mozgáj bláznoga, vu szrdci sze glászi tō mocsno: kâ szmo za kâ bōgsega sztvorjeni. I ka znotrēsnyi glász právi, tō nevkani vüpajōcso düso nigdár.*)

*) Es ist kein leerer, schmeichelader Wahn
Erzeugt im Gehirne des Toren,
Im Herzen kündigt es laut sich an:
Zu was Besserm sind wir geboren;
Und was die innere Stimme spricht,
Das täuscht die hoffende Seehe nicht.

(Nadaljavanye príde.)

Gori--doli.

Po bre'znoj pōti gor' doli,
Szemtá idejo kolíja.
Edna sze na dōl tirajō,
Ta drúga na brēg tíszkajo.

Ta edna szo bisztra, fríska,
Brez szkrbi puna veszelíja,
Ta drúga pa mūdna, 'zmetna,
Nyih szkrb je velka i tézka.

Glihno szíja na vsze szunce
Cēl' dén: vgojdnō, vecsér, poldné.
Szvetloszt li dōnk eden v'ziva,
Drúgoga mrák zakrije vszé'.
Te eden doj v-dolē príde,
Te drúgi zgora osztáne.
Med nyimi sto príde k-cíli?
Sto k-zadovolnosztí kríli.

F. J.

'Zítka kníge.

Velíka herbíja. Eden mladénc na znánye dá szvoje zarōcsenye z-ednov mládov devojkov szvojemi sztríci. Te sztrícsek je eden malorécni

möder cslovek, pôleg toga je pa, kak dober krsztsenik bio poznáni.

Lübléni szinek! — ercsé tomi mladénci — veszeli me tó, ár miszlim, ká szo vu tvojoj zárocsníci vjedínane vsze one lasztívnoszti, stere szo k-tvojemi prísesztnomi blájzensztvi potrebne.«

»Razmiti sze dá; ona je z-edne naprêvalón famil je, ercsé gízdávo te mladénc.

Te sztarec gorisztáne i na szténi viszécso táblo na vidénye zárocsníkov z-krájdiv edno nulo szpíse: —0—

»I lêpa je«, právi nadale mladénc. Sztrícsek k-prvoj nuli escse edno vrže: —00—

»I bogata je« nadaljáva zárocsnik. Te sztarec pa dale píse te nule: —000—

»Jedína ôrocsnica je velikoga imányac —0000—

»Dobro osznovlena« —00000—

Ali, sztrícsek, edno szem pozábo povedati; »moja zarocsnica je pobožna ino bogábojécsa deklícska.

»Zaká szi pa tó nê prvie pravo? ercsé z-szmehécsim lícom te sztarec i pred te nule napíse »edno« (1), —100000— govorécsi: »Szinek, brezi pobožnoszti szo vsze one lasztívnoszti, stere szi imenüvao, nezadosztné k-blažensztvi. One szamo prikapsene k-pobožnoszti dobíjo szvojo vrêdnoszti. (Vidi Salemona Prílik knige 31, 30!)

* * *

Kak sze ognemo 'zítka krí'za? Eden bogábojécsi cslovek na szmrtnoj poszteli léží.

Gda je 'ze szvojemi szinôvi vnôge dobre tanácsé vtálah, prêk nyemi dá edno doli zapecsá cseno skatúlo, erkôcsi: „Deni szi tó tá, i csi gda vu nevoló prides, te jo goriodpri: ka vu nyé jeszte, na pomocs ti bode.“

Vecs lét je preteklo, ali nê sze je dála prílika tomi szini, ká bi té drági herb goriodpro.

Ednök ga je dönok vecs vdárcov doszégnolo, da sze je lêko te szin za szlobodnoga držao to skatúlo odprêti. Veliko je pa bilô nyegovo csüdüvanye, gda je vu toj skatúli nê najsao drúgo, kak dvá leszeka i edno cedelo. Na tom dugsem leszécski je eto bilô szpízano: „Bo'za vola“; na kratsisem pa: „Tvoja vola.“

Na cedali je pa szpízano bilô; »Csi ti teva dvá leszá vkríz denes, kríz dobis, csi pa ednoga k-ovomi denes nebos meo krí'za, Tó je: csi tvojo volo prêk Bo'ze vole posztávis, kríz posztáne, csi pa tvojo volo k-Bo'zój voli denes, ognés

sze krí'za. Sto sze pokojí vu Bo'zój vóli, on 'zítka krí'za neobcsúti! (Máté 6, 10.)

Düsnavêszti. * * * Düsnavêszti je liki 'zépna vóra; nyé ketykanye zanícsi dnéva hrabuka, ali csúje sze vu tíhoj nôcsi.

Rêcs düsnevêszti. * * * Vu ednom málom vá-rasi je tá návada bíla, ká vu de'zd'zevnom vrêmeni szo lüdjé v-cerkev pridôcsi, szvoje de'zd'zevnice vu sekestio djali, dokecs szo vu cêrkvi bíli.

Zgôdílo sze je pa ednök, ka je dühovnika de'zd'zevnica odnesena.

To drúgo nedelo, po szkoncsanoj predgi dühovnik etak ercsé szvojim verníkom: »Premínôcso nedelo je nisterni nedovêdocs mojo de'zd'zevnico odneszao. Csi ga je szram zdá 'ze na tedén nazáj prinesztí, naj mi jo v-nocsi vu moj ográdec polo'zi; nebon csemeren na nyega, z-szrdcá nyemi odpüsztím, ár szmo vszi lüdjé i zlehka zablodímo.« Ovo! na drúgo útro dühovnik 46 de'zd'zevnic nájde vu szvojem ográdcí.

Rázlocsni máli glászi.

Marávszka gmána je 20-ga auguszta pá szvétek szvetíla. Vgojdo ob 8-moj vóri szo sze verníki vküpszpravili pred cêrkvov, steróv vráta szo mláde deklíne z-vnôgími korínami obkíncsale, da bi szvetíle na tíszti szpômenek, ká je na té dén dolipoloženi fundament, vogelni kamen za nôvi tórem, steri sze 'ze lepô zída. Pri toj ôszvetnoj príliki je marávszka dobropoznana dalárda genlívo popêvala na vecs glászov lêpo peszem: kak pecsína vu morji. Potom szo Hima Sándor dühovnik na té cio k-goríposztávenomi okíncsánomi altári sztôpíli i predgali pôleg z-l. kroníka 18, 20. vzétoga teksztusa, búdécsi gmáno, naj sze k-coj zacsné k-tomi zvisenomi deli, níká sze nê bojécsa, ár Bôg 'z-nyôv bode, dokecs bo'ze híze vszakse mestrie delo sze neszkoncsa. (V-prísesztnoj numerí to predgo z-cêla naprêdámo. Red.) Po predgi je vnožina: „Trdí grád“ popêvala. Za dühovníkom szo kurátorje i presbíterje z-hamricsom vdaríli na vogelni kamen, k-coj pravívi prílicsen govor z-Bíblíje i tak je zacsnýeno delo. Z-dobre náklonoszti gmánarôv i gmanaríc szo zídárje z-pogacsami i z-vínom túdi pogôcseni bíli, tak szo zacsnoli k tomi plemenítomi deli.

Zdávanye. Szveklo zdávanye je bilô t. m. 20-ga, v-szoboto popoldnévi ob 5-oj vöri v Ker-mendinszkoi evg. cêrkvi. Szilágyi Levente inženér z-Diósgyôra je priszégno vecsno lübézen i ver-noszt Sárkány Iduski, Sárkány Ferenc, kerme-dinszke 'zelezniske posztáje fönôka lépoj cséri, nasega Liszta neobtrüdenoga pomo'znoga redila, Fliszár Jánosa mfoj vnüki. K-nôvim híznikom szo Kapi Béla ev. püspek dr'zali prelêpi, genlívi govor. Z-csisztoga szrdca 'zelêmo mládomi pári dugotrêcse brez 'zukosztno blájzensztvo!

Nasa püspekíja. Miniszter za vero je pod st. 4661. z-dne 12. III. 1924. na znánye vzeó protokol osznoznoga szpráviscsa püspekíje. Tak sze zdá zacsne organizáciija nase püspekíje.

Politicsen 'zítek. Politicsna dúge mészce trpêcsa kríza sze je dokoncsala. Pasicsova vláda je odsztópila. Davidovič Ljuba je imenüvan za nôvoga miniszterszkoga predsiednika. Nôvi kultusz i vcsenyá miniszter je pôsztao Dr. Korosec r. kath. dühovnik, Nôva vláda vu szvojoj „Deklaráciiji“ na szvoj glávni programm gledôcs eto právi: „Mi ne szmêmo drüg drügomi jemati témvecs drüg drügomi szmo du'zni zavüpati, iszkreno i lojálno bratinszko lübéznoszt.“ — Prvésa vláda je szamo za zídánye nôve palacse szrbszke patrijar-lisje v-Beogradi dovolila 250 milijonov dinárov (v-Jutro st. 74, 26. III. 924.), na zídánye cêrkevni palacs vu drügi mésztaj, na goridr'zánye pravo-szlávni i r. kat. szemínjscs je tüdi doszta milio-nov dr'závni pênev potrosila, na cêli racsun i kat. vojáski dühovnikov má pokrítje dr'závna gasza, szamo za nase evang vojáke sze nemre plácsati niti eden szamêren ev. vojaski dühovnik Protestantske vojáke, steri vu slü'zbi domovine. áldov posztánejo maláriji, r. kath., ali pravosz-lávski vojaski dühovnicje pokáplejo. Vu düsev-nom sze niscse ne szkrbi za nyé. Vszáka cêrkev má vu minisztersztvi szvojege referensa, szamo nasa nema itn. Lehko pítamo záto: jeli je nasa ev. cêrkev z-pravoszlavszkov, z r. katoliskov, ali z-mohamedánszkov enakoprávna? Vu usztavi, na papéri je, isztinoszt dönok szploh drügi kêp ká'ze. Jeli sze szmêmo vüpati, ka potomtoga ne bodemo na teliko zavr'zeni?: — Od nôve vláde z-vüpa-znosztjov csákamo, kâ nistero naso to'zbo nasz-kori odprávi.

1914—1924 Deszét lét je minôlo, ka je sztreljeni Ferenc Ferdinénd i sze je zacsnola veli-ka tragedíja cslovecsansztva z-szvetovnov bojnov,

vu sterój je do 20 milijonov mrtvi i ranjeni ob-le'zalo na bojiscsi, nezracsúnano materiálni do-brim je vnicseno na vszê konci i kraji szvêta, gro-zno szo sze povnô'zale szociálne nevôle i telovne bolezni, oh ali kaksí je pa escse düseven szpadáj!

'Zalivanya glászi. Eden nas obcsno postüvani, nê vszákdenésnyega rázuma, velike pascslívoszti priátel, Lutharits János v Gradiscsi je zápro doli na szmrten szén szvoje ocsí, na szredíni szvojege 'zitka, vu 41. leti szvoje szta-roszti, tü nihávsí mládo tüvárisico, csvetéro sziro-tic, roditele i cêli sereg rodbine vu globoko 'za-loszt vtönyene. Kak vnôgi drügi, on szí je tüdi, z-bojne, z-Rusziske vöze prineszao szmrt szprá-vlájôcsi beteg. Szprévod nyegov je med velikim táljemányom jul. 10 bio. Kováts Stevan sinyôr i Luthár Ádám dühovnik szta trôstala pri-nyegovoj skrinji nyegove nazájosztányene. — Bojdi blagoszlovleni med nami nyegov szpômenek!

Dr'závni stipendíji za evangelicsan-szke teologuse. Da v nasoj dr'závi nema nasa cêrkev sôle za teologuse i szo tê v-zvöszki or-szágaj pritisznyeni szvoje vcsenyé odprávlati, dr'záva nyim z-stipendíji ide na pomôcs. Dobro i potrebno bi bilô, csi bi nam cêrkevna, ali civilna oblászt informácije dála, kak szo mogôcsi nasi szrmaskí teologuske takse stipendíje doszégnoti.

zvonôvje nazáj prihájajo. Vu nazáj szprávlanyi zvonôv nasi verníki sztanovito veliko vrêloszt szka'zújejo. K-püconszkoi fari szlisécsivi v-dvé taksivi obcsini szo szí tödi zdá zvoné szpra-vili, gdé ji je pred bojnov nê bilô. Domá je 'ze Lômerscsarov blüzi 3 m. 'zmeten zvon i szept. 7. szo szí domô szpravili Pecsôrovski ev. verníki dvá zvoná. — Vu obôma obcsinoma zdá zvoník delajo. — *Martjanszki* ev. verníci tüdi csákajo 'ze z Soprona szvoj 372 kg. 'zmeten zvon. — Augusztusa 17-ga szo v *Sálovei* 4 zvoné dáli prêk nyihovoml zrendelüvanyi, pri sterój prilíki szo pri poszvetsüvanyi zvonôv »na brêgi« Makári Aladár ev. vucsitel 122 din. lübézni dárov nábralí vküper na „Diacski dom“. Globoka hvála!

Gusztáv Adolfa drüstvo de letosnye szvoje veliko szpráviscse szept, 22—24 v-Braun-schweigi dr'zalo. Lübézni dáre drüstvo znôvics zacsne deliti. — Szvétesnyo predgo vu Braun-schweigszkom velikanszkom dómi erdélyszki szá-szov imenitni püspek D. Dr. Teutsch bodo dr'zali, —

Brantinszka pomôcs nemskim evangelicsamszkim gmánam. Prctestantszko zvonstvo, Amerika, Anglia, Holandia, Schweitz vedno z-véksov mocsjôv híltjô na obránenyé i na peté posztávlenyé nemski ev. gmân.

Reaktiviranye vucsitelov. Kak »Szlovenszki Nárôd« v-ednom málom glászi píse, pri minisztrszkom predsedníki Davidoviči je bilô szklenyeno, da bodo v-najkrájssem caszi reaktivirani vszi oni vucsitelje, ki szo bilí vpokojeni leta 1923. — Goripozovémo doticsne faktore, da vcsinjjo potrebne sztopáje za volo reaktiviranya Fenyves Károlya, Darvas Ferenca i Varga Andrása. —

Evang. kalendari.

Ev. kalendari kúpiti
Nê trbê pozábszti,
Vsze, ka scsête naprê znati,
V-nyem gor' máte náidti.

Gda trbê trávo kosziti,
Szilje doli 'zeti;
Edno i drúgo szêjati
V-prípravnom vrêmeni.

Gda ino gde bode szenye,
Vsze, ka mores znati,
Porédi eden za drúgim
Te on má ravnati.

K-Trêzovomi de 'ze krédi
Lepô vôposztávlen :
Z-kêpmi i návucsnim cstenyom
Okincsan, oszná'zen!

Reditelsztvo.

Oszebni glász. Nas domacsin dr. Vucsák Stevan zdrávník, rodjen v Sztrúkovci, sze je naszelo v M. Szoboto, v-hí'zi Faludi (Kolodvorszka u., pôleg spitála), gde vszákdn szpríma beté'znike.

Zahválnoszt i kvítêranye za one veliko-dúsne lêpe dári, stere szo na Diacski-dom g. Heklits, Péterka, Nemeç, Kardos, Cseh-Gáspár, Kováts, Kirbisch, Ascher B. trgovina, Hirschl

direktor, goszpá Jarnevicsojca i drúgi goszpôdje i goszpé darúvali, je z-ete numere za volo zmenkanya presztora vôosztalo; v-prísesztnoj numeri pride. (Red.)

Domankisevci. Sinyoríe predsedníksztvo je tek. mêszeca 8-ga dvéva poglednolo domankisevszko faro. Ob 10-toj vóri sze je zacsnô gyúlês, vu sterom szo goszp. sinyôr cérkevno sztávo preszvêtili vu szvojem govorênyi i navküpdr'zánye i verelübéznoszt opomínali i búdíli v-tak lépom racsnúni vküpszprávlene fárnike. Vecs féle dugoványa je prislo narazprávlanye i vrédjemánye, stera szo podúgom tanácsivanyi na zadovolnoszt vugodno odprávlana. Velíko potrpívoszt potrebúje etaksega gyúlêsa pelanye, ár je z-verníkov szrdc to dúgo lúdi vmárjanye vô prepravilo jákoszt i to bôgse obcsütênye. Vszáki visemere cseden mêní bidíti, i prôti cérkevnoj ob-lászti, proti právdí neszka'zúje onoga prestímánya, kak je tó predbojnov bilô, vrê.nena hód sze je poz'mécsao ober gláv cslovecsi i ober szvéte materé cérkvi i náimre ober nyé csesztníkov, na stere sze uprav glihájo Bible e te recsí: *zemla tí naj glô'zdje i trnye rodi.* Z-tála sze gmajne, z-tála pa dr'záva szkrbí za nyé, ali v-sterom nega zahválnoszti. Ka dr'záva uprav z'elê odnyí povôli ôpravice, je zadoszta znáno, za stero po szkôpom placsjúje; za lainszkoga leta verenávk je escse i zdá, da sze 'ze nôvo vcsenyá leto zacsninya, du'zna z-plácsov, ár prê nega pêneç, ali persze jeszte na ministerov dotácio povôli i bôgzná za kakse zobsztójnszko vödávanye. Szamo li dühovníci morejo csakali na tó nevolno alamí'zno, stero nyim vcsászi, vcsászi vr'zejo. Csi dr'záva za tak malovrêdno dr'zi nase ôpravice, ka mámo csakati od prôsztí lúdi? Nê je záto csúdo, csi szta 'ze dvê fari brezi dühovnika, pomali vsze brezi nyih osztánejo, ár je z-navdüsenozsti nê dugo mogôcse 'zivetí. Domankisevszka fara je doszta naôpacsnosztí i nemiri konec vcsinila. Naj 'zivé vu nyé krífl' zelno jedinsztvo i lübéznosztí dúh!

Szamovolni dári na goridr'zánye i rászírjávanye „Düsevnoga liszta.“ Kúhár János szpôdnyi Püconci 5 din., Benko Ferenc Polana 19 din., Obál Ivan Graz 10 din., Mikola Sándor Budapest 100 din., Baler Ferenc Amerika 100 din. — *Dári v püconszkoj fari na „Diacski dom.“* Flegár Lajos Lemerje 10 din.,

Szever Ivanova Polana 20 din., Temlin Stevan Pu'zavci 25 din., Siplics Ferencova Pu'zavci 10 din., vdoy. Loncsár Stevana Zenkovci 20 din., Vljaj Stevan Predanovci 25 din., Vljaj Ferenc Predanovci 60 din., Fuisz Karolina Lemerje 10 din., nadale Baler Ferenc Amerika 100 din., Szobotska sztára gasza (Prêkmurszka Banka) 400 din. — Radi bi nadaljavali! Szrdcsna hvála!

Nemiri. Na Bolgárszkom nemirovoszti sze vedno povéksávajo. Krvávi dogodkov sze je bojati tü. — Grozni boji szo bili v Ju'znoj Szrbiji, v-sterom je vise 300 razbojnikov bujti pa 12 nasi oro'zníkov i vojákov mrtvi. — Vsze na tó ká'ze, kâ francúzi Nemsko-ruhrszo kraji-no pomali vöszpráznijo. — V-Rusziji sze pá sztrahsen glád proti. Na nisterni kraji je 'ze bole dvá mészeca nê biló de'zd'za, grozna vrocsína je szploh vöposzúhsila zemlô. Groze 1921. leta sze pá blízajo. — Krvávi boji jesztejo v-Indiji. — V-Csiliji je nacionalisticsna revolucija vövdárila. — V-Kini pörgarszka bojna tecsé. Krvávo bitje jeszte v-Afganisztáni proti szovjetom. — 120.000 delavcov strájka v-Ausztriji. — Protibolsevisko gibanye sze je zacsnolo na Kaukazusi i sze vedno bole sirí. — Vmorje je vodítel Makedoncov *Todor Alekszandrov*.

Neszrecse. Velika 'zelezniska neszrecza sze prigodila blúzi Varsave. Z-rüsenya szo do tegamao vözkopali 59 mrtvi. Szkoron vszi oni pötniki szo bilí tüdi tézko ranjeni. — Pri priszpodobnoj neszrecsi pôleg Milane je pa 8 mrtvi i doszta ranjeni. — Veliki ogněj je bio v Messini. Zgorêla je sôla, cérkev, gimnázija, vsze z-leszá naprávljena. Brez sztrêhe je osztaló 1500 oszob. — V-Strumici je zgorelo 120 his. Skode je okóli 20 milionov Din. — 25,000 vrêcs cukra je zgorelo v-Ottavi. Skode je 300,000 dollárov. — Vtono sze je eden Japánszki hajöv, 'znyim sze vtöpilo 158 pötnikov i 54 mornarjov. — Velika vrocsína je vnícsila v-Al'ziriji cêlo 'zétvo. — V-Ameriki je vu edno bajco voda vdrła, 41 bajcarov je od 'zítka prislo; priszpodobno sze je pri-

petilo vu ednoj Szlovenije steinkolszkoj bajci, gde je 10 mrtvi. — Katasztrofalen orkan i poplave szo vu Szloveniji na Gorenzskom znícsile polá, vtonilo sze je 12 lüdi i na sztótine 'zivine. — Sztrahoviten tajfum je divjao na Japanszkom i doszta híz porúso. — Velikanszke povôdni szo bilá na otoki Formosa; od 'zítka je prislo 700 oszob i je voda porúsila 10,000 híz. — V-Turkesztáni je veliki potresz porúso 3000 híz — Okoli Chicaga je divjao sztrahsen vihér, steri je bujo 12 oszob, jí vnôgo rano i je napravo vecs milionov dollárov skode. — Veliki orkáni szo dívjali tüdi po Madžarszkom i Romunszkom napravili grozne skode.

Tr'ztvo. — Kereskedelem.

Biago — Áru.

LJULJANA: szept. 13.

100 kg. Psenica—Buza	Din.	370—385
» » 'Zito—Rozs	»	—325
» » Ovesz—Zab	»	—290
» » Kukorica		—300
» » Proszô—Köles	»	—300
» » Hajdina	»	—
» » Szenô—Széna	»	—67·5
» » Graj—Bab csres.	»	—
» » zmésan—vegyes bab		—500
» » Krumpli	»	—125
» » Len. sz.—Lenmag	»	—685
» » Det. sz.—Löherm.	»	—

BENKO: szept. 13.

1 kg.	III.	II.	I. prima
Biköv. Bika	9·	10·	12·-13·—
Telice Úszô	9·	10·	11·-12·50
Krave Tehén	5·	6·	7·-10·—
Teoci Borju		16·	—·—
Szvinyé—Sertés		22·50	—·—
Mászt I-a—Zsirtl-a.		30·	37·50
Zmôcsaj—Vaj			35·—
Spê—Szalona			32·50
Belice—Tojás 1 drb.			1·50

Pênezi — Pénz.

1 Dollár	= D.	74
100 Kor. Budapest	= »	0·1080
100 Kor. Becs	= »	0·1020
1 Kor. Praga	= »	2·30
1 lira	= »	3·35
Zürichben 100 Din	=	5·70 sfrk.